

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDEKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasabos poltíroz egyzeri hirdetésnél 9 kr., többzetli hirdetésnél 7 kr. — Bélyegdíj 30 kr. Hirdetések és díjak HÖRVÁT GÁBOR nyomdájára küldendők.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk. Előfizetési pénzek Darnay Kálmánhoz, a kiadó hivatal főnökéhez küldendők. Kéziratokat nem küldünk vissza.
Egész évre	4 frt.	ELESKÁROLY.	
Fel évre	2 frt.	A kiadók nevében:	
Negyed évre	1 frt.	Lukonich Gábor dr.	
Egyes szám ára 10 kr.		Bárdi György dr. Darnay Kálmán.	

A jégkárosultak érdekében.

A Dunántul jó részét tönkreverte a június végén pusztító jeges vihar. A csapásból — fájdalom! — súlyosan kijutott városunknak és vidékünk több községének is. Istennek bőséges áldását, az ember fáradságos munkájának gyümölcsét pár óra alatt megsemmisítette a jég. Utána ezrek és ezrek jajsza támad és amint szünni kezd a nyári és őszi, munka, s amint beköszönt a tél az ő zordonságával, a jajszó mind hangosabbá válik. Mert elfogy az utolsó falat kenyér az asztalfióból, az utolsó darab burgonya, az utolsó szem liszt az élesztőből s az éhező gyermek hiába fordul kérő sirással az anya felé, hiába nyújtogatja kezét, élelmet esdélke: az anyának szive reped meg fájdalomában, de gyermeke kínjait csillapítani nem tudja. A nyomor otthont ül a szegények, a károsultak házában. Éhség és hideg, betegség és szenvedés állandó vendégek lesznek a családi fészeken. És a nyomor kiöli a szívekből az erkölcsi érzületet, elhallgattatja a lelkiismeret tiltó szavát s oly gyakran bűnre viszi az áldozatot. Ez tűr, ameddig tűrhet, szenved, ameddig szenvedhet, de ha a nyomor fojtogató karjaiból másképpen nem szabadulhat: megfélekedzik az isteni és emberi törvényekről, letér a becsület újrától s a tilos után nyúl.

Testi és lelki szenvedés jár tehát a csapás után.

Nem, nem! Ime, a pusztítás nyomában gazdagon fakad az emberszeretet illatos

virága. Ez az örökkön élő, örökkön munkáló érzelem, melyet a teremtő Isten oly kiirhatatlanul ültetett az emberek szívébe, már megkezdte áldásos működését a nyomor enyhítésére. A dunántuli országgyűlési képviselők az emberszeretet édes tizétől pártkülönbség nélkül egybeforrasztva, segítő bizottság alakultak. Az Irgalom, a Könyörület és a Jótékonyosság angyalainak szent nevében esdeklő szóval fordultak a kormányhoz, a törvényhatóságokhoz, a főrendekhez, pénzügytekekhez és mindazokhoz, akiknek Isten javakat adott, hogy segíthessék a szegényt, gyámolthassák az ügyefogyottat s enyhíthessék a nyomort.

És a nemzetnek, a magyar társadalomnak jóságos és jótévő lelke bizonyára nem zárkózik el most sem az éhezők, a nyomorban szenvedők esdeklő fohásza elől, mely a segítő bizottság kérelméből szólal hozzájuk. A hasonló csapások alkalmával tanusított jótékonyosság garancia arra, hogy a társadalom meghozza áldozatait az emberszeretet magasztos oltárán. Gyűlni fog a kegyes szívek adománya a nyomorban szinylődők számára.

Ebből az adományból részt kell biztosítani a mi városunk és vidékünk kárvalloainak is. Hisz éppen itt volt legborzasztóbb az elemek pusztítása. A községek előljáróságára vár a feladat, hogy szegényeink is gyámolítást nyerjenek a kormány segítéséből s a képviselők állandó segélybizottsága által gyűjtendő könyörület adományokból. Irják majd össze az erre valóban méltó családokat a községek jegyzői s azután legcélszerűbb lesz

e listákat a szolgabírói hivatalnál benyújtani.

Járásunk főszolgabírója, aki mindenkor oly melegen szívén hordja népünknek érdekeit, most is bizonyára felkarolja az emberszeretnek és jótékonyágnak ezt a nemes ügyét s támogatására siet a községek előjáróinak.

Munkájok nyomán a nyomor, a szenvedés enyhülése s a fölsegítették áldó szava fakad.

Szemrehányás.

Ez alkalommal három szemrehányásról kívánok értekezni, még pedig: 1. a természet, 2. a társadalom és 3. az ember elleni szemrehányásról.

1. A természet, ez a hatalmas mester, ki műhelyében szakadatlan tevékenységet fejt ki, ki az életképtelent halálra kárhoztatja, a halálból új életet támaszt, ki működésében a legnagyobb takarékosságot gyakorolja, ki a kicsinyből nagyot, a jelentéktelenből nagyszerűt alkot — ennek a nagy mesternek egyes titkait az ember elleszte, utánozta és még fölötte ur is akar lenni. E háládatlan epigon a természet nagyszerűségének dacára mégis csak azt a szemrehányást teszi neki, hogy mégsem tökéletes mester, mert torz teremtményeket alkot. Kétféjű embert, 5 lábú borjut, háromlábú csirkét, négytörzsi bükkfát (4 db. bükkfa egy törzsbe összenőve) stb. Tagadja még a természetben levő célszerűségét, a bölcs berendezést és mindent csak a véletlennek tulajdonít. De a természet az ilyen szemrehányás által megharagítva, a természet urat, az embert is megfélemlíti, haragjában megdöröggteti felette az eget, meginogatja lábait alatt a földet, tüzes köveket és hamut hajgál utána, sőt bozuját annyira fokozza, hogy villámjával agyon

A Nyomorultak című ciklusból.

Az árva.

A SÜMEG és VIDÉKE evedeti tárcája.

Eljárok a temetőbe
Gyakran a lelkemmel,
Ott kutatok, ott fürkészek,
Vizsga lelki szemmel.
Hallgatódzom titkos mélyen
Az éjfél csendben,
A mikor a lomb és virág
Szellőtől se lebben.

Az éjfélnek nagy sötéte
Nem borul lelkemre.
Tisztán látok: mintha nagy és
Csodás fény vezetne.
S a sírokról a virágok
Mintha rám néznének;
Hajh! ilyenkor olyan búsan,
Olyan fájón érzek!

A virágok nézéséből
A lelkem meglátja,
Hogy e földi vándorlásban
Ki volt szegény árva.
Kinek dülta kín a lelkét:
Boldogtalan élve,
Kinek volt az élet napja
Bánat-éj sötéte?

Majd egy sírnál, megriadva,
Felzokog a lelkem:
Zokogása szörnyű átok,

Meghallják a mennyben.
Egy virágnak — nefeleicsnek —
Szeméből könny csordul:
E földről a más világra
Vitt égő kinoktul.

A nefeleics: egy árvának
Bús szívéből nőtt ki;
A kicsordult könnyecsepp: lelke
Kinjaitól tört ki.
Rajta rezog éjfélenkint,
Nappalra eltűnve,
Hogy senki az árva kinját
Részvétellel ne hűtse.

Ki volt, mi volt apja, anyja,
Nem tudta, nem látta,
Csak azt tudta, azt érezte,
Ki a mostohája.
Mostohája volt az élet;
És gyámola: senki;
Tépve, dülva, kinok között,
Élete így telt ki.

Sirja fölött a nefeleics
Hogy mégis virágzott:
Azért sem az ember keze —
Az Istené áldott.
A jó Isten nagy kegyelme
Csak oda nevelte
S éjfélenkint maga az Úr
Készíteti könnyekre.

És a nefeleics ilyenkor
Könnyet azért hullat,
Hogy az árva itt a földön
Mért jár nehéz útat.

Mért nem száll az Isten lelke
Az ember szívébe,
S a jótévő nagy szeretet
Mért csak szóbeszéde.

S az a könnyecsepp, bús éjfélen,
Nefeleics szemében,
Mintha nemcsak nézne csupán,
De szólna eképen:
Kik az árván életében
Segíteni nem tudnak:
Óvezze bár pompa és fény
Őket: nyomorultak.

Minke Béla.

Fürdő-level. *)

— A SÜMEG és VIDÉKE eredeti tárcája. —

Fonyódon, 1898. július 28-án

Kupa vezér felébredt ezredéves álmából. Lenéz Fonyód magaslatán földszáncokkal körülvett erősségéből, melyet csodálatosan épen hagyott a letűnt ezredév vihara. Bámulva látja, hogy eltűnt az ingovány buja rétje, hol ezrével tanyáztak barmai, melyet egész csapat csordás terelgetett naponkint ki a bozótból itatásra a Balatourra. Hiába fű kürtjébe, nem felel arra szarvasbögés, bölénybömölés, legfeljebb csak a szép hölgyek csengő kacagása, kik hófehér empure ruhában sétálnak le a Miocén őstengertől összehordott lösz hegy merész vágású szerpetin útján, a fürdő házfelé, talán azért, hogy visszaidézzék Kupa vezér édes álmait, midőn Asinia, Kalpurnia, Rubelia, a Balaton tündér királynői társnőikkel

*) Mult számunkra későn érkezett. Szerk.

is súfja út. Így érezte hatalmát ez a nagy mester a természet urával szemben a meg nem érdemelt szemrehányásért.

2. Az ember még tovább is folytatja szemrehányásait, most már nem a nagy mester iránt, — mert itt már be kellett látnia tehetetlenségét — hanem a társadalom ellen, mondván: A mi korunk nagy tudományos vívmányokkal dicsekszik ugyan, de fogyatkozást szenved a nagy emberek teremtésében. Egy Napoleon, Humboldt, Cavour, Deák, Kossuth, Bismark, stb. részint kihalt, részint pedig kihalófélben vannak. Ez tény. De nem szabad elfelejtenünk, hogy korunk népei csak úgy mozognak minden téren, mint akár a 16. századbeli emberek. sőt talán még ezeknél is nagyobb tevékenységet fejtenek ki néprétegenként és társulatokban. Mai nap a népek egyesülések által nagy képességet tanúsítanak, közös erővel világra szóló tetteket végeznek véghez és ez a mai korunknak sajátja. A nagysága. A lappangó erőnek a népből meg kell lennie, mert anélkül még a legnagyobb lángész sem képes valami nagyot előteremteni. A lángész mintegy szikra, mely a meglévő akaratot tettekre buzdítja és irányt szab a meglévő erőnek, ez a hivatása.

A rendkívüli tehetségek fogytak ugyan, de a középértelműek annál jobban szaporodnak, nem az egyesek méltóságának magassága teszi a jelenkor dicsőségét, hanem a műveltségnek szélesebb körökben való terjedése örvendétes jelensége korunknak. Haladásunknak örvendétes fordulata abban áll, hogy a népek szellemi életének fejlődése nagy mérvet értett el és ezen fejlődésnek helyes irányát a bölcsészet már ki is jelölte. Világossá vált eseményeink, mint a 15. és 16. században, jelenleg nincsenek, de azért van messzeterjedő civilizációnk. A természettudományok eloszlatják a babonát és tudatlanságot. A gőz, villamosság, telefon és telegráf előmozdítja, terjesztik és közbizonyossá teszik a haladást, legyőzik az időt és távolságot. Az ipar termékeivel közelebb érintkezése hozza a kereskedelem közvetítésével a népeket, a tudomány vívmányait pedig az emberiségnek közkinccsá igyekszik tenni. S a népek közös gondolatok által vezéreltetve, közös cél felé törekednek. Ezt felreismerni nem lehet.

3. A harmadik szemrehányás az embert illeti.

Minden cselekvésnek alapjául valamely ok szolgál. A cselekvés indító oka lehet: Dics- és becsvágy, felebaráti szeretet, önzés stb.

Az önző ember, ki magát középpontnak tekint, mely körül az egész világ kering, szemrehányásokkal nem igen fogja magát zaklatni, de a jobb érzésű embernek jól esik, ha mások iránta elismeréssel, hálával viselkednek, mert látja, hogy élete, tevékenysége és képessége embertársai előtt értéket is bír. A szegény iparos, kit gyermekei és polgártársai tisztelnek, a tanító, kinek tanítványai képzettségüket köszönik, a művész,

kinek művei ezeket lelkesítettek; a tmlós, ki teltségét és erejét az igazság kutatásának és előmozdításának szenteli; a hadvezér, kinek győztes fegyvere a hazának szabadságot és nagyságot kölcsönzött; a fejedelem, kinek bölcsesége és igazságszeretete alattvalóit boldoggá tette; mindezeknek élete értékkel bír az emberek előtt — ezek bizony cselekedeteik iránt nem lesznek közömbösök, hanem ha valamilyen hibát ebben vagy abban az irányban követtek el, gyöngéd lelkiismeretükkel fogva szemrehányásokat tesznek önmaguknak.

E három szemrehányás közül az utolsót, t. i. a magunk irántit, csak akkor kerülhetjük ki, ha cselekvésünk mindenkor teljes meggyőződésünk kifolyása lesz, mely szerint megfontolt okok és körülményeknél fogva másképen nem is cselekedhetünk. A két első pedig sohasem kerülhető ki, mert olyanok mindig fognak akadni, kik a természetet és társadalmat szemrehányással illetik.

Wasienger Károly.

Sümegek költségvetése.

Az előjárás elkészítette városunk költségvetését az 1899-ik évre. A következőkben közöljük a költségvetést:

I. *Bevétel:* Pénzmaradék 1897-ről 170 frt., 26 kr. kintlevő pótdából 2058 frt. 04 kr., földhatalalékokból 261 frt. 75 kr., lakásbérből 120 frt., piaci helypénzből 100 frt., a vágó hid bérléséből 120 frt., vágatási díjakból 140 frt., mészkanoncs-bérlésből 725 frt., kavicsbánya bérből 80 frt., homokbányabér 10 frt., regaliaváltás kamatokból 744 frt. 74 kr., vadászati bérből 466 frt., 400 frt. 50kr. 6% kamata 24 frt., alapítványok kezeléséért 80 frt., tandíjakból 600 frt., végrehajtási díjakból 100 frt., erdei faeladásból 5092 frt. 72 kr., téglagyár jövedelme 652 frt. 19 kr., földbérékből 680 frt., ipariszkolai segély 200 frt., rendkívüliekből 600 frt., mező és hegygazdálkodás fizetésére terményekben 1000 frt., öszszesen 13824 frt. 70 kr.

II. *Kiadás:* Adókra 1419 frt., elemi iskolára 5753 frt. 33 kr., irodai kiadások 300 frt., a város világitására 400 frt., erdei kiadás 1961 frt., épület fenntartás 50 frt., mezőgazdaságra 300 frt., tisztviselők és szolgák fizetésére 3577 frt. 91 kr., szolgák ruházatára 335 frt., állami utak fenntartása 64 frt., lelecek ápolására 702 frt., realiskolai hozzájárulás 1332 frt. 45 kr., nyugdíjra 240 frt., adósságok kamataira 3380 frt., adósságok törlesztésére 1000 frt., ipariszkolai kiadás 750 frt., rendkívüliekre 1000 frt., községi pótdátörlesztés 584 frt. 79 kr., laiskolai építkezésre 200 frt., szénkőnek rakár építésére 200 frt., régi földbér hátralék törlése 147 frt. 20 kr. Összesen: 24146 frt. 68 kr.

Igy a mutatkozó hiány 10321 frt. 98 kr. A költségvetés bemutatása a folyó 14-én tartandó rendes közgyűlésen történik.

ott ringatták pehely természetüket a nádas kibajló ágain, habtestüket meg-megfűrösztve a Balaton hullámaiban. Hova tűntek sátrai? Hova a nomád élet édes örömei? Hol van Azra, kinek édes esőkjával indult a harcra s forrón ölelő karjai közt pihente ki a harc fáradalmait. Csak Burda, az ősz táltos volna hát körül, ki a felkelő napot áldozattal üdvözölné és aranyos sugarai-ból kiolvasná, mit jelent ez ismeretlen látomány, mely oly szokatlan, oly új előtte.

Meghasad a Földvár felső kupja, ott ahol Burda, az ősz táltos, alussza örök álmát, menydörgő hang harsog ki belőle: „Jer vissza sírodba, hős Kupa vezér, nem a te világod ez, nem karddal, nyíllal intézik már a világ sorsát, nem a harc mien az itt lakók legdrágább kincse, többre becsülik kényelemiben élő utódaid a csendes magányt, melynek egyetlen hangja a fiatal feleség dédelgető csók csatánása, vagy a zajos világot, melynek lánkját nem a harc kúrtok, a ménnek toporzékolása szolgáltatják, hanem a pezsgődurrogás, hölgykacagás, cigányzene izgató vegyülete.

Nem, bölcs Burda, nem tudnék nyugodtan megpihenni síromban, míg még egyszer nem látom, míg körül nem járom vérrel szerzett birtokomat. Vezess el te, kinek szelleme végig élte az ezer év viharát, kinek bölcsesége nem talál újat, ismeretlen a földön, jer, megfújom kúrtómet, pihent harcossaim hordágyon vigyenek bennünket körül.

Legyen meg akaratod, hős Kupa vezér, de tudd meg, hogy nem vagy többé ura Fonyódnak. Kúrtód viszhang nélkül fog elhangzani a Balaton hullámainak moraja között: Nem harci kúrt szavára, hanem *Krisztauc* vadászspjára hallgat a szolgasereg. Az ő keze varázsolta a bozótot paradicsommá, ő dacolt a Hadurral, midőn léket vígott az őserdő szívébe s virággal szegélyeztette be a természet örökzöld útjait.

Idegenként járjuk saját földünket, a hol a párdúc-kacagányt menesikof, a srut kamánis cipő váltotta fel. Nézd itt legszélről ezt a csinos tornyos kastélyt! Ez itt a *Vassary-villa*, itt lakik a fürdő tündere, ki szebben táncol papnőidnél

kik lenge természetükkel körül röpködtek egykor a Hadurak szentelt áldozatot.

Vagy nézd meg amodább, a *Szigethy-villát*, hős Kupa vezér. Nem jut-e eszedbe a régi Bizanz lapostetejű házaival vagy vándorharcainkban az Athenban látott örökség Akropolisnak oszlopsorai? Hogy elűt tőle a divatos izlés remeke a szomszéd „*Mari-villa*,” melynek falait talán nem is a durva kőműves keze róta egymás mellé, hanem fagyaltból és kremlből Kugler eukrász sütötte. Csak a Balaton folyton fujdogáló szele oxja meg, hogy a nap hevétől el ne olvadjon a fagyaltvár, maga alá temetve a bennlakó szép asszonyokat.

Az *Anuska-nyaraló*, mely nevét a ház szűke kisasszonyától kapta, valódi építészeti remek, magastornyja mellé hatalmas arányokban elhelyezett épületeivel.

De nézd, nézd, bölcs Burda, amodább *Almos* nevét olvasom, az ő emléket mégis megőrizte az utókor egy nyaralója.

Ki tudja, hős Kupa vezér, dicső apánk emlékére kapta e *Almos* nevet vagy a *Pihenő-villá*hoz méltóan, a délutáni édes álmát örökítették meg a festő betűi. . . .

Elég-élég, Burda, szemem káprázik a látomány, tarkaságától. Mutasd meg, hol az út, mely vissza vezet síromba. Nem nézhetem, hogy fényezett kocsai elő fogják a harc paripákat, hogy a kultúra kiölte kedves vadjáimat, bölénybőmbőléshez szokott fülem nem tűri meg a nyaralókból kihangzó tere-kassza hangjait. Temess el újra, hű táltosom, had algyam tovább ezredéves álmomat. . . .

... Az ég elborult. A hőnpölgő felhők dörgése és villámok cikkázása között tűnt el Kupa vezér.

— Ki nem hiszi el Fonyód ezredéves regéjét, sétáljon fel a hegytetőre, a földvár közepén lát majd egy villámütötte léket, ott van eltemetve a hős Kupa vezér és bölcs táltosa, az ősz szakálu Burda.

Darnay Kalmán.

— **Képviselőtestületi gyűlés.** Sümegek képviselőtestülete július 31-én rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a képviselők szép számmal vettek részt. Mintán *Kondor József* városbíró a gyűlést megnyitotta, *Malomsoky János* joggyő felolvasta a realiskola államosítása ügyében kötött és a vallás és közoktatásügyi minisztertől leküldött szerződést. A gyűlés a szerződést egyhangulag elfogadta s az előjáróságot utasította, hogy azt sürgősen terjessze föl a vármegyéhez, megerősítés végett. Ezután *Surgóth Miksa* levelét olvasták föl, melyben tudatta, hogy a Ramassetterszoborbizottsági tagságot nem fogadhatja el. A gyűlés a lemondást sajnálattal tudomásul vette. *Lengyel Mátyás* csabrendeki kereskedő és rézmi vesnek a Sümegeken való letelepülést 15 frt. telepedési díj lefizetésének kötelezettsége mellett megengedték. Miután a jegyzőkönyv hitelesítésére *Eitner Sándor* és *Pozsonyi József* képviselőket fölkérték, városbíró a megjelentek érdeklődését megköszönve, a gyűlést bezárta.

— **Esküvő.** *Auerbach Lipót* a sümegei realiskola volt rajzanára f. hó 14-én tartja esküvőjét Budapesten *Günsberg Adolf* kedves leányával. Szerénnel.

— **Wlassics a zsidó papoknak.** A szegény sorsu zsidó papok egy részének nagy örömet okozott a vallás és közoktat. miniszter, amennyiben 3500 forintot juttatott az izr. orsz. irodához azzal az intézkedéssel, hogy ezt a segélyre szorult zsidó papok közt elszámolás mellett belátása szerint ossza ki.

— **Leesett a faról.** A gyümölcszedés is rendszeren megköveteli áldozatát. Andorka Istvánné vonyarei lakos vasárnap kiment a szőlőbe, hogy leszedje a barackot, ami a gráci kereskedők részéről nagy keresletnek örvendett. Szedés közben oly szerencsétlenül esett le a faról, hogy egy karóba hullott, ami testén súlyos sebet ütött. Az áldott állapotban levő asszonyt hazaszállították s másnap reggelre kis gyermeket szült, ez azonban meghalt. Édes anyja azonban megmenthető lesz az életnek.

— **Gyászhir.** Vettük a következő gyászjelentést: Egyházasküki *Dervarics János*, egy a maga, valamint gyermekei *Malvin*, *Viktor*, *Irma*, *Gizella*, nemkülönben veje dr. *Zarka Zsig* és unokája *Vilma* nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti a hű és példás hitvesnek, hős szeretett drága anyának, jó anyósának és örökre felejtethetlen nagyanyának *Egyházasküki Dervarics Jánosné* szület: *Tivolt Vilmának* élete 44-ik, boldog házasságának 26-ik évében 1898. július 30-án este 9 órakor rövid, de súlyos szenvedés után történt gyászos elhunytát. A drága halott hült tetemei augusztus hó 1-én délután 5 órakor fognak a szent-közmadombjai sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise-áldozat augusztus hó 1-én fog a zalatárnoki róm. kath. plébánia templomban az Urnak bemutattni. Áldás és béke drága hamvaira!

— **A csabrendeki iparos kör** zászlószente. lését a jövő évre halasztotta el. — A kör legközelebb kénytelen lesz új elnököt választani, mivel a kör ezidőszerinti elnöke, *Lengyel Mátyás* augusztus első felében lakhelyét átteszi Sümegekre.

— **Megyei közgyűlés** A sümegei realiskola államosításának ügyében kötött szerződés jóváhagyása végett f. hó 9-én Z. Egerszegi úton rendkívüli meggyűlés lesz. Kérjük városunk és vidékünk megyebizottsági tagjait, hogy e fontos ügyünkben a gyűlésen résztvenni sziveskedjenek.

— **Sümegek költségvetéséről** 15 napig közszemlén, van. Az érdeklődők a hivatalos órák alatt betekinthetik.

— **Tűz.** *Schleizinger Zs.* türjei lakos háza jul. 29-én kigyuladt s a tető leégett. A tűz, mint megállapították, a kémény tető alatti részének lyukas volta folytán keletkezett. Eléggett a padlásra volt takarmány, szecskaivágó s egyéb gazdasági és konyhai eszközök. A tető 700 frt-ig biztosítva volt.

— **A peronospora** a gyakori esők következtében Z.-Szt.-Grót vidékén is több helyen fellépett. A harmadik permetezés folyik.

— **Államsegély.** A földmívelésügyi miniszter a sümegevidéki gazdakör amerikai telepének tovább fejlesztésére 200 frt. segédelmet ajánlódokozott.

— **Öngyilkosság.** *Tancsics Joakim* nemesvita bognármester már egy és fél év óta súlyos betegségben szenvedett. A szerencsétlen, hogy bajától szabaduljon, július 29-én fölakasztotta magát.

— **Hivatali szabadság.** *Sserdahelyi Károly* sümegei aljárásbíró augusztus hó 1-től vette ki hat hétre terjedő szabadságidejét.

— **A Balatoni muzeum-egyesület**, melynek célja a balatoni muzeum megeremtése, a végrehajtó-bizottság által készített alapszabály-tervezet elfogadása s a tisztviselők megválasztása céljából, ma, aug. 7-én, délután 2 órakor a keszthelyi városhoz nagytermében tartja elő közgyűlését, amelyre az egyesület tagjait, valamint az egyesület iránt érdeklődőket ez uton is meghívja az egyesület végrehajtó bizottsága.

— **A fürdőzők száma.** Az idei fürdőévad egész július végeig éppen nem volt kedvűző. Mutatja az is, hogy a sümegi közfürdőben július 31-ig csak 999 fürdőjegy fogyott el, s csak 100 frt. 83 kr. bevétel volt.

— **Öreg koldus halála.** Élt Gógánfán egy 80 évet meghaladott öreg koldus, ki a *Páris* büszke nevét viselte. Az öreg Páris folyó hó 2-án Mihályfán faluzott. Amint Geeseg István háza előtt botorkált, beleesett az árokba, melyből úgy szállították be Geesegék házába. Itt feküdt az öreg szótlanul, mert az esés következtében beszélő képességét elvesztette. Két napig majd szüntelenül aludt, míg végre f. hó 4-én délelőtt örökre elaludt. Az orvosi vizsgálat szerint szívizélhűdés érte az öreg koldust.

— **Meghívó.** A sümegi iparos ifjúsági egyesület 1898. évi augusztus hó 20-án az egyesület helyiségében, saját pénztára javára, zártkörű táncmulatsógot rendez. Belépő-díj személyenként 40 kr. Kezdeté délután 5 órakor.

— **Az eltűnt galamb.** A *Kratelj* cirkusznak csütörtöki előadásán az egyik fehér galamb eltűnt. Meglehet, valami csintalan gyerek szerette meg a hófehér, igen szelíd, betanított galambot s odább állott vele. Másnap azonban, a cirkusz gazdájának nagy örömeire három leánya visszavitte a galambot.

— **Léghajó.** Vidékünkön elég sűrűn látogatják a léghajók. Folyó hó 5-én délután 3 és 4 óra között a vasúti pályatest fölött repült, a paptagon egészen leereszkedett, de aztán a nagy szélben újra fölszállt. Mint értesülünk, a léghajó Tomajon szállott le a földre, egy kapitány és főhadnagy ült benne, akik aztán átutaztak Tapolecára, hol az éjót töltötték. Másnap aztán vasutón tértek haza állomáshelyükre.

— **A szőlőművelés köréből.** A sok kísérletezés közben érdekes tapasztalat szerezhettek a szőlőgazdák. Ujabbán *Gaál Lőrinc* révfülöpi szőlőbirtokos azt az érdekes újságot közli egyik balatonmédelléki laptársunkkal, hogy a földszeder indáján eszközölt szőlő zöld-ojtás kitűnően sikerült. Tekintve, hogy a földszeder nem válogatós a talajban, Gaál a szederen eszközölt ojtványt, szőlőt telepít és folytatja a kísérletezést. Az illetőnek az iszilagon eszközölt szőlő zöld-ojtása is szépen sikerült.

— **Katonaszökevény.** *Herváth János* 32-ik gyalogezredbeli katonának igen nehéz volt a katonai szolgálat, sulyos a borju meg a maulier. Hogy ezektől szabaduljon, ill. a berek, nádak, erek, kereket oldott Bácsujhelyről Bolyongása közben f. hó 3-án Sümegre érkezett s mint puskaműves, *Kondor Lajos* jónévi katonamester üzletébe állott be. Rá 6-án, szombat délelőtt megjött a katonai parancsnokság átirata, hogy a szökevény városunkba tartózkodik. Az előjáróság rögtön letartóztatta s a szolgabíróságnak átadta.

— **A kés.** A falusi réteses búcsuk ma már alig esnek meg anélkül, hogy a bicška is ki ne venné a magi részét a mulatságból. Legutóbb, július 31-én a huszonnyolc szőlőben újra szerepelt az átkos szerszám. *Tót Vince* öhídi 32 éves legény a búcsun összeszálalkozott a szintén öhídi születésű *Barát Jóska* 19 éves legénnyel. Este 8 és 9 óra között Tót a szőlők között hazafelé tartott, Barát ezt észrevelte s *Nagy (Magyar) Lajos* és *Forintos Kálmán* öhídi legényekkel utána iramodott. Forintos a szőlők között felbukott, de az előbbi kettő elérte *Tót* s *Barát* előrántva kését, alsó és felső karján három könnyebb, mellén azonban igen sulyos sebet ejtett Tótnek. Talán halálra is szurkálta a szerencsétlent, de az izmos legénynek sikerült magát kirántani s a Csörics János hajléka mellett levő szelenceborkorban elrejtteni. Csörics kocsis a sok vért vesztett Tótot az istállóban lefektetette, másnap reggel pedig Öhidra hazaszállította. Most a sümegi kórházban ápolják a sebesültet, míg a jómódúak otthon várják, míg az igazságszolgáltatás becsületre tanítja őket.

— **Iskolai értesítés.** A zalaegerszegi felső kereskedelmi iskolánál, melynek fenntartását a magas miniszterium f. 1898. évi 23.741 sz. a. kélt rendeletével kimondotta, az 1898/99 tanévi beiratások szeptember hó 1, 2, 3 napján lesznek. Egész évi tandíj 15 frt., felvételi díj 5 frt. Szegénysorsu, jó magaviseletű, szorgalmas tanulók tandíjengedésben részesülnek és a segélygyorsítottól tankönyveket kapnak. Teljes ellátás há-

10—20 frt-ért kapható. Levélbeli megkeresésre a szükséges felvilágosítást megadja Udvardi Ignác felső kereskedelmi iskolai igazgató.

— **Egy bolond százat csinál.** Sáska községben megjelent egy asszony a plebánosnál s tücsköt-bogarat összehadva, kijelentette, hogy gyónni akar. A plebános látván, hogy az asszony fejében sötétedik, elküldötte, hogy jöjjön akkor, ha tisztább elmével lesz. Az asszony elment, azután telelárniázta a falut, hogy neki megjelent a Szűz Mária s kijelentette, hogy nagy csapás éri az embereket gonoszságuk miatt s ő maga is. A sáska asszony, f. hó 4-én misekor a templom mellett, nagy sokaság közepette el fog égni. A bolond bir mint futó tűz terjedt el a faluban s onnan messze vidéken. Sümegről, a közeli falvakból, sőt Devecserből is sokan otthagyták a sürgős munkát és siettek a mult csütörtökön Sáskára, hogy tanúi legyenek az asszony csodálatos bűnhődésének. Természetesen, nem történt semmi. Az asszony féltében usghuzta magát otthon, a többi elbolondított nép pedig csalódva hosszú orral tért haza. Ideje volna, hogy a nép ne üljön fel ma már holmi hiszterias asszony bolondságainak s ne poscolja pénzét és idejét hasonló ostobaságokra, miket idegbetegek láza szül.

— **Színészet Csabrendeken.** Barády István színigazgatóra nem a legjobb napok járnak. Mult hó 27-én Csabrendekre érkezett kis színtársulataival, 28-án hirdette a *Falusiak* című eredeti vígjátékkal az előadást, de még sem kezdhetett, mivel közönség nem volt. 30-án színre került a *Goldstein Szanó*, ezt is alig tudták partolás hiányában előadni. 31-én táncmulatsóval egybekötött előadást rendezett, színre hozta: *A Gimesi vadvirágot*, ezt végre telt ház előtt játszották. Az est sikeréhez nagyban hozzájárultak *Hegyi Karolin*, és *Csik Elek* műkedvelők, előbbi *Magdolna*, utóbbi *Fabian Gyurka* szerepében. Aug. 1-én a csabrendeki iskolás fiúk és leányok közreműködésével adták *Höfcherke és a hét törpe* című mesés színdarabot, silány partolással. Aug. 3-án *Vén bakancsos és fia a huszár* színre került vagy csak akart színre kerülni, mivel publikum nem jött. Vasárnap e hó 8-án adják az *Ördög Mátkáját* Gécy Istvántól. E darabban Buksz Márkusz műkedvelő is, kit a közönség szívesen hallgat. *Hívós Firtas Están* csiki székely szerepben fellépni fog.

— **Kinevezés.** Wlascics Gyula dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Dunst Ferenc* dr. keszt helyi apát-plebánost a kongrua központi rendező bizottságába tagul nevezte ki.

— **Olcsóbb gyógyszer.** Az antipirín, a főfajások becsületes enyhülést adó házibarátyja meglehetősen drága volt mindaddig, mert egyetlen német gyárnak volt rá szabálalma s másutt tilos volt előállítani. A német gyár szabálalma a napokban lejárt s most már mindenki szabadon készíthet antipirint, csak érteni kell hozzá. Hogy így szabad iparrá válj az előállítás, egyuttal tetemesen alászáll az ára is. Nálunk eddig 49 forint 50 krajcárba került kilogrammjá, ezennel csak 17 forint 50 krajcárba kerül.

— **Örült.** *Olasz Ferenc* sümegi lakos feleségének meghibbant az elméje. Július 30-án reggel hanyatt feküdt a sertések közé kiterjesztette karjait s az ég felé meregetve szemét, majd inádkozott, majd a menyéi szenteket emlegette. A szerencsétlen asszonyt otthon ápolják.

— **Cirkusz.** A sok verki, medvetáncoltató, majommutogató, körhintás és egyéb pénzkész kamotáló svindler után a megtekintésre érdemes vállalat érkezett Sümegre. *Kratelj* cirkusza ez, amely érdekes mutatóványaival már négy estén át mulattatta közönségünket. A cirkusz több kitűnően idomított lovon kívül még egy tehén és egy sertés produkcióit is bemutatta. Különösen érdekesek a betanított fehér galambok. A társulat kiválóbb erői *Annette* kisasszony, *Antonó, Kléber* és a huncutsággal teli bohó Misi, (Dummer Auguszt) *Perhardó*, aki mókáival élénk derűltséget vegyít a mutatóványok közé. A társulat ma, vasárnap délután 4 órakor és este 8-kor tartja előadásait. Ajánljuk közönségünk figyelmébe. A cirkusz innét Tapolecára távozik.

— **Piaci árak Szt.-Gróton** aug. 4-én: Buza 760—8 frt. Rozs 630—660. Árpa 6 frt. Zab 500—520 frt. Forgalom csekély.

— **Ritka körtefa** van Neufeld Adolf csabrendeki kereskedő udvarán. Ez a körtefa tavasz

óta folyton virágzik és mindig újabb újabb termést hoz. A második virágzásból eredő termés igen kifejlett és élvezhető lesz.

— **Magán levelezőlapok.** A posta- és távirda igazgatóság, a magán levelezőlapok gyártás körül felmerült visszaélések megszüntése érdekében a következő figyelmetetést küldi az érdekeltektől: „A magán ipar által előállított levelező lapoknak a magyar posta igazgatóság által kiadott levelezőlapokkal egyezően ugyanolyan nagyságu vagyis 9 cm. széles és 11 cm. hosszú és ugyanolyan vastagságu papírból készült gyártmányoknak kell lenni. A papír színének a megválasztása a feladó tetszésére van bízva. Az ily gyártmányokra a belföldön más felírás mint „Levelező Lap” illetve a nemzetközi forgalomban „Levelező Lap” (Carte Postale) alkalmazni nem szabad. Az ilyen egyszerű levelező lap feladás előtt 2 kros levelezőjeggyel bérmentesítendő. A címlalal a címre, kezelésre és kézbesítésre vonatkozó adatokon kívül más más megjegyzést nem tartalmazhat, mint a feladó nevét, címét vagy üzletét. A ma ánipar által előállított levelező lapon a „Magyar királyi posta” felírás és a magyar címer használata nincs megengedve. Az ilyen levelezőlapokat a postahivatalok szállításra nem fogadják el s ha azok a levélgyűjtő szekrények útján, vagy más közvetett módon kerülnek feladásra, nem továbbítják és nem kézbesítik, hanem — amennyiben a feladók kipuhatolhatók — visszaadják, ha pedig ismeretlenek, visszakézbesítetlen levelek móljára kezelik és az előirt határidő letelte után megsemmisítik.

— **Cucilista.** A trafikban egy ur válogat a finom szivarok között, s ezüstkeretű szivartárcáját tele rakja. Egy munkás jön ezalatt a boltba, s nézi majd az urat, majd a szivarokat; végre köszörüli a torkát, sobajt, aztán csak kiböki: — Nem adna az ur egyet abból a finom szivarokból?

— Ha csak az a baja, itt van akár kettőt is adok.

A munkás elteszi a szivarokat, aztán a foga közt dörmögi:

— No azért! mert én szocialista vagyok. Egy paraszt, aki közben szintén a boltba lépett, megböki a munkást, aszongya:

— Én is cucilista vagyok, mán most agygyik ide az egyiket!

— Nem ettem meszet, mondja a munkás. Ha kend szocialista, kérjen az uraktól. Az enyémből nem dukál a parasztnak.

Ezzel büszkén végignézte az atyafit, rágyújtott és fordult.

— **Tanítók a gazdasági szaktanfolyamon.** A pápai földműves iskolában rendezett gazdasági szaktanfolyamra Zalavármegyéből *Kocsis Károly* sümegi és *Danits Sándor* strídóli tanítókat vették föl. Az összes hallgatók száma 20, akik nagyrészt Felső-Magyarország nemzetiségű vidékeiről valók. A tanítók reggel 8 óráig este 6 óráig el vannak foglalva, leszámítva az ebéd idejét. Az összes gazdasági munkákat gyakorlatilag végzik, miket azután az elméleti előadás követ. A tanfolyamon résztvevőket azután 10—14 napi kertészeti és fatenyésztési tanfolyamra küldi a földművelésügyi miniszterium a jövő év folyamán s ezzel a gazdasági ismételő szaktanítóknak képzése befejezést nyer.

3248. sz. 1898

Árverési hirdetmény kivonat.

A sümegi kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Zalavármegye összesített árverésére végrehajtható Szencsár Rozi és társai végrehajtást szenvedő elleni 20 frt. 95 kr. költség és járuléka iránti végrehajtási ügyében az árverést a sümegi kir. bíróság területén levő a szentgrótmezővárosi 44 sz. tjkvben A + 1 sor 49 hrsz. 49 házszám alatt 1/12 részben Szencsár Rozi Nagy Károlyné, 1/12 részben Szencsár József, 1/12 részben Szencsár Teréz, 1/12 részben Szencsár Erzsébet Viola Károlyné, 1/12 részben Szencsár Károly,

Kérdezzük meg a házi-orvost!

LEGKITÜNÖBB

KRONDORFI
SAVANYÚVIZ

MINT GYÓGYITAL

ASZTALI VIZ!

Minden hurutos bántalmaknál

legjobban ajánlva!

Kapható: Darnay Kálmán és Bereczky Gyula kereskedésében Sümegen.

$\frac{1}{12}$ részben Szal. i. M. r. a. $\frac{1}{12}$ részben Snika Anna, Snika Julianna és kiskoru Snika Maria, $\frac{1}{12}$ részben Szencsár Mária, kisk. Szencsár Matud, $\frac{1}{12}$ részben Szencsár Lajos, $\frac{1}{12}$ részben Szencsár János, $\frac{1}{12}$ részben Szencsár Antal és $\frac{1}{12}$ részben öz. Horváth Terézia tulajdonául felvett egész ingatlanra 384 frt.; a csáfordi 158 sz. tjkben A \dagger 1 sor 489 hrsz. alatt felvett ingatlanból Szencsár Józsefet, kiskoru Snika Annát, Juliannát és Máriát illető $\frac{30}{100}$ részre 360 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1898. évi **augusztus hó 25-ik** napján d. e. 10. illetve d. u. 2 óra kor Zala-Szent-Grót, illetve Csáford község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatai fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% vagy 38 frt 40 krt, 36 frtot kpben vagy 188. 60 tc. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított az 1881. évi november hó 1 en 3333 sz. alatt kelt 3. sz. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni avagy az 1881. LX. t. c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényét átszolgáltatni.

Kir. bíróság mint tkvi hatóság Sümegen 1898. évi július hó 6-ik napján
Szerdahely kir. aljbiró.

Hirdetmény.

Németh István, Vörös Ferencz, Máhalkó László volt rendeki, illetve Nyírlak pusztai; Márkus János és Varga István volt Megyeri erdőőrök részére a sümegi járás főszolgabírói hivatala által 37. 58 88 56. 108. számok alatt kiadott erdőőri bizonyítványok ismeretlen helyen és időben elveszték, — felkéretik a megtaláló, hogy azokat az ukki jegyzőséghez küldje meg.

Ukkon, 1898. július hó 31.

Linter Gyula

körjegyző.

3128 sz. 1898

Árverési hirdetmény kivonat.

A sümegi kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy öz. Berki Józsefné Kulesár Terézia végrehajtatónak ifj. Berki József végrehajtást szenvedő elleni 25 frt 26 kr. hátralekos tökekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az árverést a sümegi kir. bíróság területén levő a csáfordi 127. sz. tjkben A \dagger 1 sor 417. hrsz. alatt ifj. Berki József tulajdonául felvett ingatlanra 1230 frt; a 125 sz. tjkben A \dagger 1 sor 415 hrsz. alatt felvett ingatlanból Berki Józsefet illető fél részre 566 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1898. évi **augusztus hó 26-ik** napján d. e. 10 órakor csáford község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatai fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 123 frtot, 56 frt 60 krt kpben vagy az 1881. 60 tc. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1 en 3333. sz. a. kelt m. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni avagy az 1881. 61 tc. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényét átszolgáltatni.

Kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság, Sümegen, 1898. évi június hó 24-ik napján.
Szerdahelyi kir. aljbiró.

ad. 43664/898. szám.

Bérleti hirdetmény.

A magyar tanulmányi alap tulajdonához tartozó Veszprém vármegyébe Kenese és Vörösberény községek határában fekvő Fürdő Mária, Hosszumező, Matacs és Akarattya nevű 2002 $\frac{100}{1000}$ kataszt hold kiterjedésű, művelési ágaira nézve a bérleti feltételekben részletezett uradalmi földbirtok a rajta levő gazdasági épületekkel együtt az alolított miniszterium IX-ik ügyosztályában

folyó 1898. évi szeptember hó 29-ik napján

tartandó zárt ajánlatu verseny utján 1899. évi október hó 1-től — 1914. évi szeptember hó 30-ig terjedő 15 évi időtartamra haszonberbe fog adatni

A 2000 frt bánatpénz letételét igazoló pénztári nyugtával felszerelt és 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatok a fent jelzett nap délelőtti 10 órájáig a miniszterium segédhivatali igazgatóságánál nyújtandók be.

A részletes haszonbéri és versenytárgyalási feltételek a miniszterium segédhivatali igazgatóságánál és a somlyóvásárhelyi gazd felügyelőség-nél Somlyóvásárhelyen, a hivatalos órák alatt betekintheők

Budapesten, 1898. évi augusztus hóban.

1—3 A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumtól.

Versenytárgyalási hirdetmény

A balatonfüredi állami, valamint a zalaegerszegi állami szőletelepen építendő munkavezetői lakás, illetve egy oltó ház építésére

Felhivatnak az építést vállalkozók, hogy írásbeli ajánlatukat az állami és törvényhatósági épületek létesítésénél előforduló vállalati uton előállítandó munkákra és szállításokra vonatkozó általános feltételek betartása mellett

folyó évi augusztus hó 15-ig

a tapolczai m. kir. vinczellér iskola igazgatóságához 5% bánatpénzzel nyujtsák be.

A vállalkozni szándékozók által beadott ajánlatok csak az esetben vétetnek figyelembe, ha a versenytárgyalásra kitűzött időre ajánlatukat benyújtják.

A szóban forgó épületek tervei a tapolczai m. kir. vinczellér iskola hivatalos helyiségében bármikor betekintheők.

Távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Tapolcza, 1898. augusztus hó 1-én

TUS ANTAL

m. kir. vinczellér iskolai igazgató.

(Után nyomás nem fizetetik.)

43664/898. szám.

Bérleti hirdetmény.

A vallás alap. uradalom tulajdonához tartozó, Veszprém vármegyében, Somlyóvásárhely község határában fekvő Lovaspusztai és tüksevári 815 $\frac{100}{1000}$ katasztrális, vagyis 1087 $\frac{100}{1200}$ magyar hold kiterjedésű, művelési ágaira nézve a bérleti feltételekben részletezett urad. földbirtok a rajta levő gazdasági épületekkel együtt az alolított miniszterium IX-ik ügyosztályában

folyó 1898. évi szeptember hó 29-ik napján

tartandó zárt ajánlatu verseny utján 1899. évi október hó 1-től — 1911. évi szeptember hó 30-ig terjedő 12 évi időtartamra haszonberbe fog adatni.

A 815 frt bánatpénz letételét igazoló pénztári nyugtával felszerelt és 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatok a fent kitett nap délelőtti 10 órájáig a miniszterium segédhivatali igazgatóságánál nyújtandók be.

A részletes haszonbéri és versenytárgyalási feltételek a miniszterium segédhivatali igazgatóságánál, és a somlyóvásárhelyi közalapítványi gazdasági felügyelőségnél Somlyóvásárhelyen a hivatalos órák alatt tekintethők meg.

Budapesten, 1898. évi augusztus havában.

1—3 A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumtól.